

feltétlenül Mayr könyvével érdemes kezdenünk; ez csak a legelszántabb olvasóknak ajánlott. A *Mi az evolúció?*-t azok forgathatják haszonnal, akik úgy érzik, már tudják a választ a kérdésre, és inkább a népszerű irodalom alapján megszerzett ismereteik bővítésére, elmélyítésére törekcszenek. Azoknak tehát, akik tudják, ki is az a bizonyos vak órásmester, hogy mitől olyan érdekes a panda hüvelykujja, és hogy miért is olyan veszőlyes Darwin (az utóbbi évszázad tudományos világképét alapvetően meghatározó) ideája.

PÁPAY GYÖRGY

(Fordította Kállai Tibor; Vince Kiadó,
Budapest, 2003, 333 oldal, 3495 Ft)

SCHMIDT EGON:

Madarak Budapesten

Schmidt Egon ornitológus már harminc-negyven éve írogatta madarásnaplóját, amikor úgy döntött, hogy egy könyvet állít össze ezekből a történetekből, élményekből, megfigyelésekből. De nem szakkönyvet, hanem egy érdekes, tanulságos, színes elemekkel fűszerezett könyvet, melynek címe: *Madarak Budapesten*.

A rohanó hétköznapiokban meg sem fordul az ember fejében, hogy valaki a madarak viselkedését figyelí a fogalmas belvárosban, a házak te-

tején, a budai zöldövezetekben, szigeteken. Schmidt Egon múlhatatlan szorgalommal teszi mindezt. Sétái során megfigyeli, hallgatja, sőt ha kell, segíti is kedvenceit, sokszor összevénve magát, mintha kocsmái verekezésben vett volna részt.

A könyvben tehát a Budapest területén élő madarakkal kapcsolatos élményeit osztja meg velünk a szerző, kezdve a feketeterigóval, a gezen, sarlósfecskén, verebeken, macskabaglyon, vörösbegyen, cinégén, szalonkán át, egészen a békét jelképező galambokig.

Különös, hogy ezek között sok erdei madarat találunk, amelyek fogták magukat, és beköltöztek a városba. Úgy tűnik azonban, hogy jól érzik itt magukat, ugyanis megfelelő körülményeket biztosítottunk nekik az életben maradáshoz – gondoljunk csak az élősvényekre, bokrokra, falra futtatott borostyánra, parkokra, kertekre. Ezt bizonyítja, hogy a feketeterigó-állomány Budapesten egyre növekszik; a szerző egyenesen Budapest címermadarának nevezi, mert mindenütt megtalálható.

Május elején érkezik Afrikából a geze és a sarlósfecske. Sétáljunk ki a Margitszigetre, és hallgassuk meg a geze énekét: „repertoárjuk szinte kimeríthetetlen”. A sarlósfecskék „szédületes sebességgel suhannak a házak között, hogy aztán a következő pillanatban irdatlan magasságba emelkedjenek és ott hajszolják a repülő rovarokat”.

A verebek és a balkáni gerlék az állatkert legszabadabb madarai, hiszen kedvük szerint röpködhetnek egyik ketrecből a másikba.

A könyv borítóján is látható macskabagoly a Svábhegyen, a Margitszigeten és a Népligetben egyaránt megtalálható. Megtudhatjuk, hogy a sárgarigó korábbi neve arany-málinkó volt, s azt is, hogy a karvalyposzáta az alsótestét díszítő karvalymintázatról kapta nevét. A károkozó fekete varjak szerencséjének tartja a szerző, hogy szeretünk szemetelni. És bizony, nemcsak nekünk embe-
reknek, de a madaraknak is van táj-
szólásuk: nem ugyanazt éneklék Nyugat-Európában, mint keleten. Sok faj esetében kimutatható dialektus, például a pintyeknél.

A könyvben alapos leírást kapunk a madarakról, olvashatunk táplálkozási, költözködési szokásokról, fiókáik gondozásáról, fészkepítésükről. Az ember akár egy kirándulásra is magával viheti ezt a könyvet, hogy alaposabban megismerje kedvenceit.

Végezetül fontosnak tartom megjegyezni, hogy 1902 óta létezik a madarak és fák napja. Ennek hivatalos dátuma egy 1996. évi kormányrendelet alapján május 10. A könyv szerzőjét pedig megnyugtathatom: szerintem mindenkit elbűvöl a kertekben, városokban, falvakban, szigeteken, utcákon hallható madárdal. El sem tudom képzelni a tavaszt a gyöngyöző hangú

vörösbecy, a csattogva felelgető fülemülék vagy a poszáta csilingelő hangja nélkül.

ELEK TÜNDE

(Új Ember Kiadó, Budapest, 2003,
200 oldal, 1600 Ft)

**CERNUS IMRE –
DOBAI BENEDEK –
TÁRNOK ALFONZ:**

Drogma

Jobb lett volna, ha Cernus Imre egyedül írja ezt a könyvet. Igazi írói attitűd, ha valaki egy kicsit öntömjenezi magát. Nem rossz, ha van benne cinizmus, önirónia, „lightos” filozófia, úgy könnyebb elviselni. Ha nincs, legalább utálhatjuk – ez is jó érzés. Vagyis mindenképpen jó, ha az író a pózt tudatosan vállalja, tisztában van vele. Főként, ha ugyanezt várja el beszélgetőtársaitól.

Azért lett volna jobb, ha Cernus egyedül írja a könyvet, mert két barátja hozzáírásai unalmasak, semmi újat nem hoznak, felesleges kommentárokat fűznek a főszöveghez, így inkább csak tompítják a könyv lendületét. Mert a könyv lendületes, a Cernus által leírt történetek izgalmasak; egy pillanatra sincs az az érzésünk, hogy torzítaná a valóságot, már várjuk az újabb vendégét, akivel beszélgetni fog. Azért vendéget írok,